

WYMOGANIA DOTYCZĄCE ZNAKOWANIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

WYTYCZNE

Istotna uwaga

1. Niniejsze wytyczne stanowią zarys wymagań dotyczących znakowania, stosowanych do napojów alkoholowych i są opracowane w charakterze ogólnych wytycznych. Zawierają one zarys wymagań zawartych w ustawodawstwie i nie mogą być rozumiane jako autorytatywna interpretacja prawa, ponieważ uprawnieniami takimi dysponują jedynie sądy. Bardziej szczegółowe informacje można uzyskać, zapoznając się z instrumentami prawnymi i innymi Regulacjami, o których mowa w niniejszym dokumencie, które można otrzymać z brytyjskiego HM Stationery Office (monitor rządowy).

NAPOJE ALKOHOLOWE

2. Wymagania wymienione w poniższych punktach dotyczą większości napojów alkoholowych, przeznaczonych do sprzedaży w Anglii, Szkocji i Walii (oddzielne, ale podobne ustawodawstwo dotyczy Irlandii Północnej) konsumentowi końcowemu lub przedsiębiorstwu z branży hotelarsko – gastronomicznej. Jednakże, etykietowanie wina pozostającego pod kontrolą Wspólnoty, regulowane jest przez następujące akty prawa UE:

wino i moszcz winogronowy - rozporządzenie Rady (EWG) nr 2392/89 i rozporządzenie Komisji (EWG) nr 3201/90.

wino musujące i wino musujące gazowane - rozporządzenie Rady (EWG) nr 2333/92

wino aromatyzowane - rozporządzenie Rady (EWG) nr 1601/91

UE nie przyjęła ogólnych reguł dotyczących znakowania wina, wina półmusującego i wina półmusującego gazowanego (z wyjątkiem umieszczania danych dotyczących mocy alkoholowej, zgodnie z rozporządzeniem Rady (EWG) nr 3901/91), stąd też poniższe wymagania nadal obowiązują.

WYMOGANIA OGÓLNE

3. **Nazwa środka spożywczego.** Zasadniczo jest to nazwa zwyczajowa, o ile nie jest to nazwa zastrzeżona, zapisana w Regulacjach, która powinna być używana w danym przypadku. W przypadku, gdy nazwa zastrzeżona lub nazwa zwyczajowa nie jest używana, wystarczające będzie podanie szczegółowego opisu lub innej nazwy, która będzie wskazywać na prawdziwy charakter produktu i odróżniać go od innych produktów, z którymi produkt ten może zostać pomyłony. Nazwy, pod którą produkt jest sprzedawany, nie wolno zastępować żadnymi znakami towarowymi, nazwami marek czy nazwami fantazyjnymi (wymyślonymi), ale można wykorzystywać je obok tej nazwy.
4. Pełny **wykaz składników** w porządku malejącym, według masy. Jest on wymagany wyłącznie w stosunku do napojów o mocy alkoholowej według objętości (obj. alk.) 1,2% lub niższej. ^{x)}

^{x)} W Polsce dla napojów alkoholowych też nie obowiązuje wymóg podawania wykazu składników. Do napojów alkoholowych zalicza się te, które zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473) mają powyżej 1,2 % obj. alk. (kom. MRiRW)

5. **Odpowiednie oznaczenie daty minimalnej trwałości (oznaczenie daty)**. Napoje o mocy alkoholowej niższej niż 10% obj. alk. muszą posiadać oznaczenie daty. W zależności od dopuszczalnego okresu magazynowania produktu, powinien on zostać wyrażony w formie: dzień, miesiąc i rok (i w takim porządku), poprzedzony słowami „najlepiej spożyć przed” lub, w przypadku podania miesiąca i roku (w takim porządku) lub tylko roku, poprzedzony słowami „najlepiej spożyć przed końcem”. Wyłączenia z oznakowania datą obejmują: Napoje sprzedawane w pojemnikach o pojemności większej niż 5 litrów, w przypadku, gdy są one przeznaczone do zaopatrywania przedsiębiorstw z branży hotelarsko – gastronomicznej – np. cydr, perry (gruszczyk) i większość win.
6. Wszelkiego rodzaju **specjalne warunki przechowywania bądź stosowania**.
7. **Nazwa lub nazwa zakładu i adres** siedziby producenta lub zakładu pakującego (który może posiadać siedzibę gdziekolwiek) lub sprzedawcy posiadającego siedzibę na obszarze UE.
8. **Miejsce pochodzenia** produktu. Musi zostać ono podane, jeżeli jego brak byłby w zasadniczy sposób mylący dla kupującego, w odniesieniu do jego rzeczywistego pochodzenia.
9. **Instrukcje dotyczące użycia** należy podać w przypadkach, w których odpowiednie użycie produktu okazałoby się niemożliwe w przypadku ich braku.
10. Wszystkie napoje w opakowaniach jednostkowych, o mocy alkoholowej 1,2% obj. alk. lub wyższej muszą posiadać na etykiecie **oznaczenie mocy alkoholowej według objętości**. Oznaczenie to musi posiadać formę liczby (z nie więcej niż jednym miejscem po przecinku), poprzedzonej słowem „alkohol” lub skrótem „alk.”, po której znajdować będzie się symbol „% vol.”. W odniesieniu do oznaczenia mocy alkoholowej dopuszczalne są określone dodatnie lub ujemne odchylenia.
11. Do opisu napojów o mocy nie większej niż 1,2 % obj. alk. można wykorzystywać określone opisy. Do opisów tych należą m.in.:^{x)}
- „niskoalkoholowy” – napój o mocy alkoholowej wg objętości nie większej niż 1,2 %;
 - „pozbawiony alkoholu” – napój, z którego alkohol został usunięty i którego moc alkoholowa nie przekracza 0,5 % obj. alk. i
 - „bezalkoholowy” – napój, z którego alkohol został usunięty i którego moc alkoholowa nie przekracza 0,05 % obj. alk.
12. Dodatkowo, opis „bezalkoholowy”, nie może być używany w połączeniu z nazwą związaną powszechnie z napojem alkoholowym, z wyjątkiem składającej się z kilku wyrazów nazwy „wino bezalkoholowe”, w przypadku, gdy nazwa ta jest używana jest zgodnie z rozporządzeniem nr 43 Regulacji w sprawie znakowania żywności (Food Labelling Regulations).^{x)}

^{x)} Takich szczegółowych określeń nie zawierają przepisy polskie. W Polsce regulacje odnoszące się do określania napoju mianem alkoholowy zawarte są w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (kom.MRiRW)

13. W przypadku użycia któregośkolwiek z tych opisów, na etykiecie musi widnieć oznaczenie maksymalnej mocy alkoholowej (w jednej z form opisanych powyżej w punkcie 10), poprzedzone bezpośrednio słowami: „nie więcej niż”.
14. Rozporządzenie Rady nr 1576/89 odnoszące się do napojów spirytusowych (patrz punkt 17), ustanawiające ogólne zasady definicji, opisu i prezentacji napojów spirytusowych zawiera definicje, minimalne zawartości alkoholu i niektóre inne wymagania dotyczące znakowania napojów spirytusowych. Na mocy ustaleń przejściowych, produkty wytworzone zgodnie z krajowymi przepisami, obowiązującymi przed 15 grudnia 1989, ale niezgodne z tym rozporządzeniem, mogą być sprzedawane jedynie wówczas, gdy zostały rozlane do butelek przed 31 grudnia 1990, opatrzone etykietami przed 31 marca 1991 i przetrzymywane w punkcie sprzedaży od czasu sprzed 15 grudnia 1991.
15. Słowa „wino” nie wolno wykorzystywać jako części nazwy składającej się z kilku słów dla jakiegokolwiek napoju, w sposób mogący spowodować pomylenie tego produktu z innymi produktami. Obowiązek ten jest określony w rozporządzeniu Rady nr 822/87 (*aktualnie obowiązuje rozporządzenie 1493/1999 - kom. MRiRW*).
Wyjątkiem od powyższej reguły jest sytuacja, gdy nazwa złożona z kilku słów, obejmujących słowo „wino”, używana jest w odniesieniu do napoju sporządzonego z owoców lub podobnej substancji innej niż winogrona, wówczas nazwa użytego owocu lub substancji powinna zostać umieszczona w nazwie złożonej z kilku słów bezpośrednio po słowie „wino”. Jeżeli została użyta mieszanka owoców i/lub innych substancji, to wówczas muszą zostać wymienione tylko te składniki, które nadają winu jego charakterystyczne cechy (patrz również punkt 19 poniżej).^{x)}

USTAWA O SZKOCKIEJ WHISKY Z 1988

16. Ustawę o szkockiej whisky z 1988 r. (Scotch Whisky Act 1988) należy czytać w połączeniu z rozporządzeniem w sprawie szkockiej whisky z 1990 r. (Scotch Whisky Order 1990 SI 1990 No. 998). Zawiera ona szczegółową definicję szkockiej whisky i ustanawia minimalną moc alkoholową tego produktu – 40% obj. alk.

Rozporządzenie WE o napojach spirytusowych nr 1576/89 (Dziennik Urzędowy L 160 (12 czerwca 1989) ze zmianami)

17. To rozporządzenie ustanawia ogólne zasady definicji, opisu i prezentacji napojów spirytusowych produkowanych we Wspólnocie Europejskiej. W Anglii i Walii jest ono wdrożone przez Regulacje w sprawie napojów spirytusowych z 1990 r. (Spirit Drinks Regulations 1990, SI 1990 No. 1179). Oddzielnie, ale w podobny sposób, Regulacje te obejmują Szkocję i Irlandię Północną. W późniejszych rozporządzeniach Komisji ustanowiona została pewna liczba dalszych przepisów.

x) Określenie „wino” dotyczy również wina stołowego, może być również stosowane w przypadku produktu o nazwie „Polskie Wino/Polish Wine. Definicja tego produktu jest określona w Ustawie o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. z 2004 r., Nr 34, poz. 292, z późn. zm.) (kom. MRiRW)

RODZAJ WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH OZNAKOWANIA

18. Z wyjątkiem punktu 19 poniżej oraz pewnych artykułów rozporządzeń WE, Regulacje w sprawie znakowania żywności nie ustanawiają wymogów dotyczących rozmiarów i rodzaju liter używanych na etykietach, niemniej istnieje kilka ogólnych zasad, jakich należy przestrzegać. Zasady te zawierają wymóg, aby najważniejsze szczegóły były zrozumiałe, czytelne i nieścieralne oraz, w przypadku sprzedaży żywności konsumentowi końcowemu, informacje te muszą być umieszczone w widocznym miejscu. Informacje takie nie mogą być ukryte, źle widoczne lub przerwane żadnym znakiem drukarskim, ani elementem graficznym: na przykład, nazwa produktu spożywczego nie może zostać przerwana przez żaden inny tekst. Tam, gdzie istnieje obowiązek podania oznaczenia daty, mocy alkoholowej i pojemności netto, informacje te powinny zostać podane na etykiecie w tym samym polu widzenia, co nazwa produktu spożywczego.
19. Gdy wykorzystywana jest nazwa złożona z kilku słów, obejmująca słowo „wino” (patrz punkt 15 powyżej), każde słowo składające się na tę nazwę musi zostać wydrukowane czcionką o takim samym rodzaju, kolorze i wysokości, aby taka złożona nazwa była dobrze rozróżniana od innych elementów etykiety.

MASY I MIARY

20. Ustawa o masach i miarach z 1985 roku wymaga, aby większość produktów spożywczych w opakowaniach jednostkowych zawierała na pojemniku oznaczenie pojemności netto. W przypadku, gdy produkty spożywcze sprzedawane są inaczej, niż w opakowaniach indywidualnych, to wówczas należy sprzedawać je w określonych ilościach lub liczbie sztuk lub też sprzedawca musi poinformować kupującego o ilościach. Rozporządzenia wydane na podstawie ustawy ograniczają ilości, w jakich określone rodzaje produktów spożywczych mogą być pakowane w opakowania indywidualne przy sprzedaży detalicznej (zalecane ilości).^{x)}

^{x)} *W Polsce wymagania w zakresie sposobu podawania ilości nominalnych zostały określone ustawą z dnia 6 września 2001 r. o towarach paczkowanych (Dz.U. Nr 128, poz. 1409, z późn.zm.) oraz aktami wykonawczymi do niej. Interpretacja wymienionej ustawy leży w kompetencjach Ministerstwa Gospodarki, Departamentu Regulacji Gospodarczych (kom.MRiRW)*